

Ons pedagogisch handelen buitenschoolse opvang De Wieken

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Bso De Wieken is onderdeel van IKC De Wieken. Medewerkers hebben een Dalton-training gevolgd en zijn een Dalton-IKC geworden. We werken vanuit de Daltonvisie waarbij wij kinderen begeleiden om op te groeien tot 'mensen zonder vrees'. Bij Dalton vormt 'vertrouwen' hierbij de basis. Daarnaast werken we aan: vrijheid/verantwoordelijkheid, zelfstandigheid, samenwerken, reflectie en effectiviteit.

In ons IKC-plan staat beschreven aan welke ik-doelen we met de kinderen werken. Bij de uitwerking van onderstaande pedagogische uitgangspunten van KION, leggen wij de koppeling met de Daltonpijlers.

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Henk-Jan Hoitink.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

In 2024 willen we de basis van de BSO behandelen. We willen dit doen door de 4 hoofddoelen na te lopen (emotionele veiligheid, persoonlijke competentie, sociale competentie en overdracht) en bij elk doel te kijken welke verbetering we nog aan kunnen brengen. Voor de kinderen hebben we dan uiteindelijk een volledig aanbod.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 21,1 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- Bij het ophalen van kinderen in de aula wanneer we nagaan of iedereen er is, begroeten we elkaar.
- Iedere dag mag één kind van de jongste groep de pedagogisch medewerker(s) extra helpen. We noemen dit 'het helpende handje'. Kinderen krijgen hierdoor extra verantwoordelijkheid. Dit voorbeeld sluit aan bij de Daltonwerkwijze.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Als een kind iets wil vertellen of verdriet heeft nemen we de tijd om naar het kind te luisteren.
- We hebben oog voor de behoefte van kinderen en passen onze activiteiten hier op aan. Bijvoorbeeld sport- of knutselactiviteiten.
- We maken in vakanties regelmatig uitstapjes naar grotere activiteiten. Als jonge kinderen die pas op de bso zijn, dit nog erg spannend vinden bespreken we met ouders en kind wat voor extra ondersteuning we dit kind kunnen bieden.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We overleggen regelmatig met de kinderen welke ideeën zij hebben om een volgende keer te doen. In de groep van de oudste kinderen hebben we een Activiteitenboom waarin kinderen kunnen plannen wat ze graag willen gaan doen. Hierdoor hebben we tijd om dingen die voorbereiding vragen ook te kunnen doen.
- Tijdens vakanties maken we samen met het kinderen een programma. Welke ideeën hebben zij voor uitstapjes? Wat is wel en wat is niet mogelijk? Welke andere ideeën kunnen ze bedenken?
- In het voorjaar van 2018 maken we kinderparticipatie officieel door een kinderklankgroep in te stellen. Deze kinderklankgroep staat in verbinding met de leerlingenraad van school (Wiekenraad). De inbreng/wensen vanuit de bso is een vast onderdeel van de agenda van de Wiekenraad.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Door onze samenwerking met het activiteitenplein, waar activiteiten aangeboden worden door bijv. De Lindenberg, Sportservice en het Jongerenwerk, zijn er meerdere activiteiten waar kinderen tijdens de bso-tijd aan kunnen deelnemen. Hierdoor is er een aanbod dat aansluit bij de ontwikkeling, leeftijd en interesse van de kinderen. Samen met de medewerkers en de leerkrachten kijken we of het wenselijk is dat bepaalde kinderen voorrang krijgen om aan de naschoolse activiteiten deel te nemen. Op deze wijze proberen we tegemoet te komen aan de talenten van kinderen, maar ook kinderen te stimuleren die een extra aanbod goed kunnen gebruiken (bijv. extra beweegmoment).
- We volgen de ontwikkeling van de kinderen via het observatie-instrument 'Kijk op kinderen'. Binnen IKC De Wieken werken we vanuit de Daltonuitgangspunten. Hierbij staan o.a. zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en samenwerken centraal. Deze onderwerpen komen samen met de onderdelen uit 'Kijk op kinderen' tijdens de jaarlijkse 10-minutengesprekken tussen ouders en pedagogisch medewerkers aan bod.
- Naast de groepsruimtes maken we gebruik van de andere ruimtes in het gebouw zoals de gymzaal en de keuken. Dit vergroot de mogelijkheden voor uitdagende activiteiten.
- Tijdens vakanties, studiedagen of op de langere middagen maken we uitstapjes naar de speeltuin of kinderboerderij in de buurt, maar ook naar elders in de stad. Bijv. naar een grotere KION-activiteit of naar een museum.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Er is een vaste invalkracht aan de buitenschoolse opvang gekoppeld. Zij werkt drie dagen vast bij de voorschoolse opvang en als er een extra pedagogisch medewerker op de bso nodig is of als een vaste medewerker afwezig is. Zij werkt ook tijdens de schoolvakanties. Hierdoor is ook de invalkracht bekend bij de kinderen.
- We starten iedere middag gezamenlijk waarbij we samen iets drinken en fruit eten. Tijdens dit startmoment bespreken we wat de kinderen willen gaan doen en maken hier afspraken over. Voor de vakanties maken we vooraf een programma per dag. Zodat kinderen en ouders vooraf weten welke activiteiten er gedaan worden.
- We hebben twee dagen per week sportstagiaires op de bso. Zij zorgen er voor dat er op deze dagen in ieder geval een sportactiviteit georganiseerd wordt voor de kinderen die dit leuk vinden. Deze activiteit is buiten of in de gymzaal. De pedagogisch medewerkers die hen begeleiden hebben wekelijks overleg met hen en regelmatig contact met de opleiding.
- Kinderen van het kdv die, als ze 4 jaar worden, doorstromen naar de bso van De Wieken mogen voor hun 4e jaar al enkele keren bij ons komen spelen om te wennen. Het kdv is in een aangrenzende groepsruimte zodat de overgang klein is. Uiteraard mogen ook kinderen die niet op het kinderdagverblijf zitten al een keertje op bezoek komen voor ze starten op de bso. We kijken altijd of ze al andere kinderen kennen op de bso.
- Kinderen die bijna doorstromen naar een oudere bso-groep worden uitgenodigd/gestimuleerd om al een aantal keer op die groep te gaan spelen. We zijn een relatief kleine bso waar vier pedagogisch medewerkers werken. Doordat kinderen bij elkaar in de groep mogen spelen en we gezamenlijk gebruik maken van de buitenruimte zorgen we er voor dat alle kinderen alle pedagogisch medewerkers kennen. Ook dit maakt het doorstromen naar een andere groep gemakkelijker.
- Kinderen van de bso hebben de mogelijkheid om dagen te ruilen of extra dagen te komen. Kinderen die hier gebruik van maken worden zo veel mogelijk in de eigen basisgroep geplaatst. Indien dit niet mogelijk is omdat de groep vol zit wordt met ouders overlegd of plaatsing voor die dag in een andere basisgroep mogelijk is.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Als kinderen onderling ruzie hebben begeleiden we hen om zelf een oplossing te zoeken.
- We moedigen kinderen aan elkaar te helpen, bijvoorbeeld kinderen die al veters kunnen strikken helpen andere kinderen die hier nog moeite mee hebben.
- Bij sommige activiteiten mengen we de oudere en jongere kinderen waarbij de oudere kinderen iets voor de jongere kinderen kunnen doen. Bijvoorbeeld tijdens carnaval schminken enkele oudere kinderen de jongere kinderen die dit willen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Wij laten zien dat we geen onderscheid maken tussen kinderen. Wij spreken kinderen aan en waarderen hen op basis van wat ze laten zien en doen.
- Wij verwachten van kinderen dat zij zorgvuldig omgaan met hun eigen en andermans spullen, de spullen van de buitenschoolse opvang en hun omgeving. Als zij slordig met spullen omgaan, spreken wij hen aan, bijvoorbeeld als de jassen op de grond gegooid worden of takken van struiken getrokken worden.
- Ideeën van kinderen worden gerespecteerd en geaccepteerd. Als een kind bijvoorbeeld een bloem zwart kleurt mag dit, de pedagogisch medewerker 'verbetert' een kind niet. Wel kan de pedagogisch medewerker een gesprekje aangaan met een kind over haar ideeën.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- De buitenschoolse opvang maakt onderdeel uit van IKC De Wieken. Na schooltijd werken we samen binnen het Activiteitenplein. Kinderen van de hele school kunnen op deze manier met elkaar spelen.
- Ook het kinderdagverblijf is open als de buitenschoolse opvang open is. Met name op de rustige dagen werken we samen. Zo voegen we de kinderdagverblijfkinderen en bso-kinderen op woensdag en vrijdag samen. Ook kinderen van de voorschoolse opvang starten op rustige dagen de dag samen met de kinderen van het kinderdagverblijf. Zo kunnen broertjes en zusjes van de voorschoolse opvang en het kinderdagverblijf bijvoorbeeld samen de dag beginnen op het Integraal Kindcentrum.
- Als ouders hun kind komen ophalen aan het eind van de dag is er altijd tijd om kort te vertellen hoe het gegaan is op de buitenschoolse opvang.
- Pedagogisch medewerkers volgen het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen door middel van het observatie-instrument Kijk op Kinderen. Eén keer per jaar worden ouders uitgenodigd voor een 10-minutengesprek met de pedagogisch medewerkers van de bso.
- De pedagogisch medewerker van de buitenschoolse opvang heeft regelmatig contact met de leerkrachten. Belangrijke dingen die tijdens de dag gebeurd zijn op school worden met elkaar uitgewisseld.
- Als kinderen van het kinderdagverblijf of peutergroep 4 jaar worden, wordt er een overdrachtsformulier ingevuld (Alle kinderen in Beeld). Ouders wordt gevraagd deze informatie door te geven aan de basisschool. Als een kind doorstroomt naar de bso, wordt ouders ook gevraagd informatie te delen met de bso die van belang lijkt. Indien wenselijk wordt door het kdv of de peutergroep aan ouders toestemming gevraagd belangrijke informatie te mogen doorgeven aan de bso.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Tijdens het stoeien kunnen kinderen elkaar (onbedoeld) pijn doen. We werken op de buitenschoolse opvang met de regel 'stop, hou op!'. Daarnaast werken we binnen het hele IKC met de Kanjertraining. (dit is een programma gericht op de sociaal-emotionele ontwikkeling/ een zgn. anti-pestprogramma). Ook een pedagogisch medewerker van de bso is opgeleid om te werken met de Kanjertraining..
- Op de buitenschoolse opvang zijn regels wat binnen mag en wat niet. Bijvoorbeeld: rennen doen we buiten of in de gymzaal.
- In de buitentruimte hebben we klimtoestellen. Als kinderen niet durven, accepteren we dit. Maar sommige kinderen willen het wel proberen als er een pedagogisch medewerker bij staat om aanwijzingen te geven of ze op te vangen. Ook kunnen andere kinderen vaak voordoen hoe zij het doen.
- In situaties dat er heel weinig kinderen bij de buitenschoolse opvang aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig. Als er ook een pedagogisch medewerker bij het kinderdagverblijf is, is zij de achterwacht. Omdat het kinderdagverblijf het hele jaar open is van 8.00 tot 18.00 uur, is dit in principe altijd mogelijk. In situaties dat er slechts één beroepskracht bij de buitenschoolse opvang wordt ingezet en er mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio, zoals tijdens pauzes en aan het begin en eind van de dag, is er altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig. Ook dit is doorgaans een pedagogisch medewerker van het kinderdagverblijf. Indien er geen pedagogisch medewerker bij het kinderdagverblijf aanwezig is, wordt met de Integraal Kindcentrum-manager afgesproken welke tweede volwassene in het gebouw aanwezig is. Dit kan bijvoorbeeld de conciërge van school zijn, de schoonmaker of de Integraal Kindcentrum-manager zelf.
- Wij werken bij de bso met het vierogenprincipe. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. Hoewel dit voor de buitenschoolse opvangleeftijd niet wettelijk verplicht is hebben we ervoor gekozen hier toch binnen alle buitenschoolse opvangteams invulling aan te geven. Er zijn altijd Integraal Kindcentrum-collega's aanwezig die kunnen meekijken en/of luisteren.